

MEDICINE FOR UNCERTAIN FUTURES – A NIGERIAN CITY IN THE WAKE OF A CRISIS

BOGANMELDELSE

af Martin Demant Frederiksen

Ulrika Andersson Trovalla:
Medicine for uncertain futures – A Nigerian city in the wake of a crisis.
217 sider, paperback, illustreret.
Uppsala Studies in Cultural Anthropology: Uppsala Universitet.

Fredag den 7. september 2001 udbrod en bølge af vold i den ellers fredelige nigerianske by Jo. Kristne og muslimer angreb hinanden og efter mindre end en uge var tusinder af hjem, forretninger, kirker og moskeer blevet ødelagt, og over 1000 mennesker døde. Antropologen Ulrika Trovalla var i denne periode i færd med at udføre feltarbejde blandt lokale, traditionelle behandlere i byen. Bogen "Medicine for Uncertain Futures" er baseret på 18 måneders feltarbejde mellem 2000 og 2007 i Jo blandt disse. Trovalla bruger de traditionelle behandleres dagligdag og arbejde som udgangspunkt til at forstå livet i Jo efter krisen, og til at undersøge større spørgsmål om liv levet i tider, der er karakteriseret af usikkerhed, fragmentering, frygt og konflikt. Bogen bygger på to primære teoretiske ideer; at livet altid er en konstant tilbliven, og, i relation hertil, at livet altid er fundamentalt usikkert.

Trovalla lægger ud med en beskrivelse af de narrativer om fortiden som fredfyldt, der var udbredt blandt indbyggere, politikere og journalister i Jo. På trods af at byen reelt set havde en voldelig fortid, blev krisen i 2001 opfattet lokalt som et

radikalt brud med fred.

Krisen medførte en religiøst betinget inddeling af byen, der blev forstærket af blokering og udviskning af "den religiøse andens" bevægelse, handlinger og tilstedeværelse. Dette førte igen til en stigende frygt for onde kræfter såsom gift, forfalsket medicin og mad, onde telefonnumre, smitsomme rygter, og vold, som alle krydsede de grænser, der var blevet skabt i byen. Fælles for disse var, at ophavsmændene var "usynlige". Det blev derfor vigtigt for byens indbyggere at beskytte sig mod sådanne onde kræfter. Trovalla fremhæver, hvordan medicin i den forbindelse trådte frem som en ambivalent størrelse: Det kunne være terapeutisk og forebyggende såvel som dødelig, alt efter hvor den kom fra. Trovalla viser gennem sit materiale, hvordan traditionelle behandlere som følge heraf opnåede en betydningsfuld rolle, men at de samtidig selv var fanget af usikkerheden. Også de var underlagt mobiltelefoners "dræber-numre", andre behandleres "dræber-nåle", og butikkeres "dræber-nudler", om end de i højere grad havde mulighed for at beskytte sig mod dem.

Usikkerhed bliver en del af hverdagen for alle Jos indbyggere, og Trovalla påpeger i den forbindelse det subjektives kraft – det vil sige tilstande relateret til det, der endnu ikke er sket - og måden hvorpå hendes informanter engagerede sig i det ukendte og hyper-reelle. Den potentielle virkelighed i certifikater og titler, som behandlere havde hængende i deres forretninger eller kontorer, og som ikke nødvendigvis var ægte, blev

eksempelvis brugt, som om de var ægte. Trovalla argumenter i den forbindelse overbevisende for, at snarere end at være tegn på, at verden er ved at falde fra hinanden bliver simulation og tilbliven redskaber til at håndtere usikkerhed.

Der er mange sammenfald mellem dette og en bourdieusk analyse af det kommende nærvær og forholdet mellem agens og struktur – uden at Bourdieu på noget tidspunkt bliver nævnt. Galina Lindquists "Conjuring Hope" – om brugen af magi i krisetider – glimrer ligeledes ved sit fravær, på trods af, at der er mange ligheder mellem de to studier. I det hele taget sammenligner Trovalla kun sporadisk sit materiale med andre studier af konflikt, tid og usikkerhed. De to primære ideer, som præsenteres i starten, kommer derfor til at stå lidt alene. De bliver aldrig eksplicit diskuteret sidenhen i forhold til anden antropologisk litteratur om emnet, hvilket er en skam. Det står klart, at livet altid er en tilbliven og fundamentalt usikkert i Jo, men hvorvidt det for Trovalla udelukkende gælder denne kontekst, eller er en mere generel del af menneskers sociale liv, forbliver noget uklart. Er det eksempelvis kun gældende i krisesituationer, eller ligeledes når alt andet fred? Det bliver svært at gennemskue, hvad bogen skriver sig op imod, og hvilke antagelser om livet som stabilt, sikkert og uforanderligt, den udfordrer. Bogen er således ikke umiddelbart et teoretisk eller analytisk bidrag til studiet af krise, tid og usikkerhed, men den er ikke desto mindre et særdeles interessant etnografisk case-studie af disse emner. ■